

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 90

Din 28.02.2024

Dosar nr.: 356/2022

Petiția nr.: 3825/30.05.2022

Petentă:

Reclamați : Liceul Teoretic „Marin Preda” – în continuare R1

– în continuare R2

Obiect: petenta sesizează Consiliului posibile fapte de discriminare săvârșite de părțile reclamate, asupra fiului său- –posesor al unui certificate de orientare școlară și profesională precum și de încadrare a copilului cu dizabilități în grad de handicap.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

1. Liceul Teoretic „Marin Preda”-cu sediul în București, str. Rușetu, nr.17, sector 6.

2.

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

4. Prin adresa nr.3825/23.06.2022 a fost citată petenta, iar prin adresele emise sub nr. 4373/23.06.2022 au fost citate părțile reclamate.

5. Procedură legal îndeplinită .

III. Sușinerile părților

Sușinerile petentei

6. Prin petiția înregistrată sub nr.3825/30.05.2022, petenta reclamă posibile fapte de discriminare săvârșite în cadrul procesului de învățământ derulat în cadrul instituției reclamate R1 și în mod particular de către partea reclamată R2.

7. Petenta arată că fiul acesteia, este elev în clasa a VI-a în cadrul instituției reclamate R1, iar la nivelul acesteia din urmă a fost elaborat un Plan Educațional Personalizat (PEP) nr. 1605/04.04.2022, menit să evidențieze aplicarea din partea cadrelor didactice a măsurilor

de susținere și adaptare educativ-formativă, precum și a unei evaluări adaptate și proporționale cu cerințele obiective aplicabile în cazul fiului petentei.

8. Aceasta precizează faptul că minorul, deține un Certificat de orientare școlară și profesională nr. 150/17.02.2022 cât și un Certificat de încadrare a copilului cu dizabilități în grad de handicap nr.61/04.03.2021.

9. Prin memoriul înaintat, petenta arată că deși la data de 04.04.2022 a comunicat reclamantei R1 situația medicală specială a minorului, la data de 06.05.2022, clasa în care învăța minorul, avea programată teza la matematică, ocazie cu care fiul său a primit exact aceleași subiecte de aceeași dificultate ca a tuturor colegilor din clasă, fiindu-i astfel ignorate cerințele speciale educaționale.

10. Ulterior acestui moment, petenta arată că la data de 13.04.2022, în timpul orelor de matematică, în sala de curs, reclamata R2 a afirmat în fața întregii clase faptul că minorul este deținătorul unui certificat CES, motiv pentru care va trebui să aibă mai puține subiecte la teza de la matematică, generând astfel o atitudine generală de dispreț în rândul elevilor și având un vădit efect șicanator și răzbunător.

11. Se arată că reclamata R2, i-a transmis minorului că față de plângerea formulată de petentă cu referire la nerespectarea cerințelor legale ce se impuneau în raport de situația medicală a minorului, acesta va da o altă teză la matematică în ziua următoare.

12. Petenta apreciază că modalitatea de gestionare a situației de către partea reclamată R2, a survenit ca urmare a faptului că a fost muștrată de către directorul instituției de învățământ, față de neimplementarea măsurilor și a adaptărilor evidențiate în Planul Educațional Personalizat, precum și ca urmare a reclamației pe care petenta a înaintat-o conducerii instituției cu scopul de a determina aplicarea unui tratament legal minorului.

13. Se arată că în plus față de tratamentul disproporționat aplicat în evaluarea cunoștințelor, ce a generat o discriminare prin îngreunarea nejustificată a parcursului educațional al minorului, situația acestuia din urmă a fost expusă într-un mod denigrant, degradant și ofensiv, de natură a leza dezvoltarea și coeziunea la nivelul colegilor de clasă ai minorului, cu atât mai mult cu cât aceste aprecieri au fost făcute de un cadru didactic în fața unor elevi aflați la o vârstă fragedă și fără un discernământ format.

14. Petenta arată faptul deși legea prevede faptul că, copiii care prezintă cerințe educaționale speciale, au acces la sistemul public de învățământ de masă, fiindu-le oferite și asigurate șanse egale la educație, indiferent de posibilitățile de învățare, participare și dezvoltare, în fapt fiul acesteia nu a beneficiat de un tratament legal.

15. În susținerea petiției, au fost depuse o serie de înscrisuri constând în: certificat de orientare școlară și profesională nr.150/17.02.2022, certificat de încadrare a copilului cu dezabilități în grad de handicap nr. 61/04.03.2021, Plan Educațional Personalizat (PEP) nr. 1605/04.04.2022, subiectele de la teză de matematică din data de 06.05.2022 și respectiv 19.05.2022.

16. Cu ocazia ședinței de audieri din data de 11.07.2022, petenta prezintă personal, a solicitat depunerea la dosarul cauzei a înregistrărilor audio video de la oră pentru o reconfirmare a probatoriului deja depus. În plus, a precizat faptul că urmare a incidentului de la clasă, colegii de clasă ai minorului discută despre diagnosticul acestuia, iar părinții colegilor de clasă o întreabă insistent pe petentă, pe grupul de părinți în ce constă

diagnosticul minorului.

17. În cadrul audierilor, petenta învederează Colegiului director faptul că, planul personalizat a fost întocmit în luna aprilie, iar teza la matematică s-a dat inițial pe data de 6 mai 2022 și ulterior, în mod individual minorului, în data de 19 mai 2022, apreciind că de la momentul înștiințării reclamatei R1 despre situația minorului, se impunea luarea unor măsuri adecvate.

18. La data de 31.10.2022 petenta a formulat și înregistrat sub nr. 7726/2022, concluziile scrise ca urmare a punctelor de vedere formulate de părțile reclamate și comunicate de CNCD, petenta precizând că față de punctul de vedere formulat de R1, faptul că deși instituția de învățământ afirmă că s-au efectuat demersurile necesare pentru implementarea cerințelor educaționale specifice cu privire la fiul acesteia, în realitate nu s-au realizat. În concret, măsurile de susținere și adaptare educativ-formativă nu au fost aplicate de către personalul didactic, neexistând nici o evaluare adaptată și proporțională cu cerințele obiective aplicabile.

19. Se arată că în fapt, demersurile la care se referă reclamata R1 prin reprezentantul legal directorul U.M, sunt ulterioare poziției adoptată de petentă, respectiv ulterior sesizării CNCD, astfel că argumentele aduse de reclamata R1 prin reprezentant, nu sunt de natură să justifice sau să îndepărteze susținerile și dovezile aduse de petentă în legătură cu faptele de discriminare sesizate, pe criteriul apartenenței minorului la o categorie defavorizată, atitudine pe care aceasta o apreciază ca fiind interzisă în procesul de învățământ și în exercitarea dreptului și accesului la educație.

20. Referitor la argumentele expuse de reclamata R2, petenta arată că, deși reclamata a afirmat că de la momentul primirii certificatelor minorului, ar fi respectat necesitățile de adaptare aferente programei cât și metodele de evaluare, însă în fapt se contrazice întrucât instituția a fost informată încă din luna aprilie 2022, iar teza la matematică a fost stabilită în luna mai 2022, deci ulterior momentului de la care atât instituția cât și cadrele didactice implicate, trebuiau să respecte Planul Educațional Personalizat (PEP).

21. Referitor la argumentele părții reclamate R2 privind modul în care a justificat în fața întregului colectiv, faptul că minorul urmează a susține în mod individual teza la matematică cu alte subiecte adaptate nevoilor acestuia, petenta apreciază că afirmațiile părților reclamate în sensul că s-a încercat o anumită organizare pentru respectarea cerințelor legale obligatorii în efectuarea actului educațional în relație cu minorul, sunt contrare situației de fapt, care a creat premisele unui tratament de marginalizare, de inhibare și de accentuare în sens negativ a unor diferențe în ceea ce-l privește pe minor-fiul acesteia.

Susținerile părții reclamate

22. În raport de petiția comunicată, partea reclamată R1 a formulat un punct de vedere înregistrat sub nr. 5192/25.07.2022, prin intermediul căruia învederează faptul că în vederea integrării minorului cu certificat cu orientare școlară și profesională a minorului în mediul școlar, profesorul- consilier școlar s-a implicat în menținerea unei permanente legături cu familia minorului și unitatea de învățământ, sens în care a colaborat atât cu dirigintele clasei la care minorul învață, cât și cu celelalte cadre didactice care predau la clasa a VI-a D, sens în care s-a creat planul educațional personalizat (PEP) conform certificatului CES.

23. Reprezentantul legal al reclamatei R1 precizează faptul că, consilierul școlar a înștiințat familia și cadrele didactice în cadrul unui consiliu al clasei despre conținutul P.E.P., astfel încât fiecare profesor să-i poată oferi elevului aceleași șanse în procesul educativ pe parcursul anului de studiu.

24. Reprezentantul legal al părții reclamate R1 precizează că ulterior ședinței de audieri, i-a comunicat părții reclamate R2 ca pe viitor să țină cont de anumite sensibilități ale persoanelor cu care interacționează în procesul educațional, ocazie cu care i-a comunicat acesteia faptul că, petenta ar sista demersul către CNCD dacă partea reclamată R2 ar renunța la orele predate la clasa în care este minorul.

25. Se arată că în contextul discuțiilor purtate cu partea reclamată R2, aceasta a anunțat conducerea instituției de învățământ despre faptul că regretă situația creată și pentru a elimina eventualele suspiciuni care ar putea fi generate de continuarea activității la clasa respectivă, va renunța să mai predea la clasa din care face parte minorul.

26. Cu ocazia ședinței de audieri din data de 11.07.2022 reprezentantul legal al părții reclamate R1, a precizat în fața Colegiului director faptul că regretă situația, și că a fost înștiințat verbal și ulterior oficial în luna aprilie, de către petentă referitor la situația minorului. Acesta a arătat faptul că înștiințarea unității de învățământ despre existența certificatelor minorului, s-a derulat în perioada vacanței, astfel că discutarea planului s-a derulat după finalizarea vacanței.

27. În cadrul ședinței de audieri, reprezentantul părții reclamate R1 a depus Procesul Verbal nr. 3240/27.05.2022 prin care s-a analizat procedura de evaluare a elevilor de la clasele VIII-a și clasa a VI-a, cât și incidentul de la clasa fiului petentei, sens în care partea reclamată R2 a fost înștiințată despre reclamațiile formulate de părinții minorului. Totodată în cadrul ședinței din 27.05.2022 s-au discutat și aspecte care-l privesc pe fiul petentei, în sensul în care, ca urmare a documentelor depuse de familia acestuia, i s-a elaborat un Plan Educațional Personalizat care a fost asumat de profesorii clasei în care învață minorul, inclusiv de doamna profesor–reclamata R2- reiterându-se faptul că minorul are tulburări specifice de învățare- tulburări de scris, citit, dislexie.

28. În același context, reprezentantul reclamatei R1, a depus la dosar și Procesul verbal nr. 469/04.07.2022 încheiat cu ocazia întrunirii Consiliului de Administrație din cadrul Liceului T.,M.P”, ședință în cadrul căreia s-a discutat despre petiția înregistrată pe rolul CNCD. În contextul aspectelor reclamate de petentă- mama minorului elev în cadrul instituției, Consiliului de Administrație din cadrul Liceului T.,M.P” a decis ca reclamata R2 să primească o „observație scrisă” în raport de aspectele reclamate și constatate, aceasta din urmă comunicând Consiliului de Administrație că își asumă greșeala și că va anula prima teză a minorului, urmând să adapteze o nouă teză, în acord cu nevoile elevului.

Susținerile părții reclamate R2

29. În raport de petiția comunicată, partea reclamată R2 a formulat și înregistrat sub nr. 5030/19.07.2022 un punct de vedere prin intermediul căruia arată că este profesor de matematică cu o vechime de peste 35 de ani, profesor de gradul I, șefă de catedră, dirigintă, activând în cadrul părții reclamate R1 de 31 de ani.

30.În raport de petiția comunicată, reclamata R2 precizează că petenta la data de 04.04.2022 a înregistrat la unitatea de învățământ certificatele minorului, iar ulterior Planul educațional Personalizat a fost luat la cunoștință de către cadrele didactice în cel de-al doilea trimestru din cadrul anului școlar 2021-2022.

31.Se arată că ulterior înștiințărilor primite, reclamata și-a modificat modalitățile de notare pentru a respecta, integra și susține dezvoltarea minorului în cadrul orelor de matematică.

32. Se arată că în lipsa unui profesor itinerant și de sprijin, reclamata R2 în calitate de profesor al clasei a VI-a, a consultat consilierul școlii, Direcțiunea școlii cât și alți colegi profesori care au avut cazuri similare la clasă, din dorința de a respecta cerințele impuse de certificatele care atestă starea elevului.

33.Referitor la incidentul care face obiectul petiției, respectiv cel din data de 06.05.2022, reclamata R2 arată faptul că din pricina perioadei extrem de aglomerate cu teze și lucrări, perioadă ce a coincis cu cea de simulare națională, arată că elevului- fiul petentei- i s-a repartizat unul dintre subiectele alocate și celorlalți elevi ai clasei.

34.Se arată că ulterior, după susținerea lucrării semestriale, realizând greșeala, a creat un nou subiect de lucrare semestrială care să fie aliniat cu cerințele recomandate de certificatul de orientare școlară și profesională.

35. Referitor la anunțarea elevului despre anularea primei lucrări cât și asupra faptului că acesta va da o nouă lucrare cu subiectele modificate conform cerințelor recomandate, reclamata R2 arată că anunțul a fost făcut la clasă, în timpul orei, în contextul în care petenta – mama elevului- a adus un certificat medical fără însă a preciza diagnosticul.

36.Se arată faptul că, colegii de clasă ai minorului erau la curent cu faptul că acesta suferea de diabet încă din clasa a V-a.

37.Referitor la lucrarea din 13.05.2022 se arată că minorului i s-au alocat subiecte concepute în concordanță cu discuțiile și sfaturile primite în prealabil, iar referitor la data de 18.05.2022 antamată de petentă, reclamata arată că nu a existat nicio lucrare și nicio notare cu această dată.

38.Concluzionând punctul de vedere, reclamata R2 arată faptul că în lipsa unui profesor de sprijin, situația minorului a determinat cadrele didactice, consilierul școlar cât și direcțiunea, să colaboreze pentru găsirea unei metode pentru ajutarea minorului și pentru a nu-l discrimina.

IV. Cadrul legal aplicabil

39.Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constitutia României

Art. 16 Egalitatea în drepturi:”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”

O.G. nr. 137/2000, republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Articolul 2 alin. 1: *”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

Legea educației naționale nr. 1/2011 înlocuită parțial prin Lege 198/2023, Lege 199/2023.

Articolul 2 alin. (4) *”Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare”.*

Articolul 3 lit. a) *”Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt: principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;*

lit. j) *principiul asigurării egalității de șanse;”*

Art. 4. *-Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini, necesare pentru:*

a) împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și dorinței de a învăța pe tot parcursul vieții;

b) integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate;

e) educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

Art. 12 - Alin. (1) *Statul susține antepreșcolarii, preșcolarii, elevii și studenții cu probleme și nevoi sociale, precum și pe aceia cu cerințe educaționale speciale.*

Alin. (6) *Statul garantează dreptul la educație al tuturor persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Învățământul special și special integrat sunt parte componentă a sistemului național de învățământ preuniversitar.*

Alin. (7) *Învățământul special și special integrat reprezintă o formă de instruire școlară diferențiată, adaptată, precum și o formă de asistență educațională, socială și medicală complexă, destinată persoanelor cu cerințe educaționale speciale.*

ORDINUL Nr. 1985/1305/5805/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a

orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale.

Art.5 lit c) cerințele educaționale speciale reprezintă necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/afectări sau dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.).

Art. 11 alin. (1) În vederea respectării drepturilor copilului cu dizabilități și/sau CES, toți profesioniștii care interacționează cu acesta, indiferent de sistemul în care își desfășoară activitatea, respectă managementul de caz prevăzut de ordinul prezent.

Art. 39 alin. (1) Orientarea școlară și profesională se realizează cu prioritate către educația incluzivă, respectiv în unități de învățământ de masă, în acord cu tratatele internaționale la care România este parte. (2) În vederea promovării reale a educației incluzive, în cadrul evaluării educaționale se integrează și nevoia de sprijin în acest sens pentru fiecare copil cu dizabilități și/sau CES care frecventează unități din învățământul de masă. (3) Măsurile de sprijin vizează atât prevenirea și combaterea barierelor de atitudine, cât și a barierelor de mediu prin adaptarea rezonabilă a unității de învățământ în care învață copilul. Măsurile de sprijin sunt prevăzute la art. 63 și sunt incluse în planul de abilitare-reabilitare, respectiv planul de servicii individualizat.

Art. 58 alin.(1) Responsabilul de caz servicii psihoeducaționale este:

a) profesorul itinerant și de sprijin pentru elevul cu CES integrat în învățământul de masă;

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 1 alin.(2) lit. e pct.v „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: dreptul la educație și la pregătire profesională.”

Art.1 alin (4) „Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2). ”

Art. 2 (1) „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 10 „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

Principiile de analiză

40. Curtea Constituțională statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.¹

41. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- **la situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- **la situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

42. Suntem în prezența unei posibile discriminări directe:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

43. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:³

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

44. În fapt, Colegiul Director reține că fiul petentei este elev în clasa a VI-a D în cadrul instituției reclamate R1 și deține un Certificat de orientare școlară și profesională nr. 150/17.02.2022 cât și un Certificat de încadrare a copilului cu dizabilități în grad de handicap nr.61/04.03.2021, aspecte învederate reclamatei R1 la data de 04.04.2022.

45. În raport de înscrisurile depuse la dosarul cauzei, se reține că la data de 04.04.2022 a fost elaborat Planul Educațional Personalizat (PEP) înregistrat cu nr. 1605/04. 04.2022 prin intermediul căruia s-au prevăzut o serie de recomandări cu privire la intervenția individuală și personalizată a elevului.

46. Se constată faptul că deși petenta a comunicat reclamatei R1 situația medicală specială a minorului încă din luna aprilie, la data de 06.05.2022, minorul a primit subiectele pentru

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

³ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

teza la matematică, care aveau aceeași grad de dificultate ca al tuturor colegilor din clasă, fiindu-i astfel ignorate cerințele speciale educaționale, astfel cum s-a recomandat prin P.E.P. nr. 1605/04.04.2022.

47. În raport de aspectele expuse înscris cât și oral cu ocazia audierilor, se reține și faptul că ulterior susținerii tezei de la matematică, la data de 13.04.2022, în timpul orelor de matematică, în sala de curs, reclamata R2 a afirmat în fața întregii clase faptul că minorul este deținătorul unui certificat CES, motiv pentru care va trebui să aibă mai puține subiecte la teza de la matematică, generând astfel o atitudine generală de dispreț în rândul elevilor și având un vădit efect șicanator și răzbunător, fapt generat de plângerea pe care petenta a formulat-o conducerii față de nerespectarea cerințelor legale ce se impuneau în raport de situația medicală a minorului.

48. Astfel, în contextul aspectelor de mai sus, Colegiul analizează petiția petentei care reclamă posibile fapte de discriminare săvârșite asupra fiului acesteia elev în clasa a VI-a D în cadrul instituției reclamate R, în speță prin nerespectarea planului educațional personalizat (PEP) conform certificatului CES, fiindu-i astfel ignorate cerințele speciale educaționale, petenta reclamând și un comportament abuziv din partea părții reclamate R2 prin afirmațiile făcute în timpul orelor de curs în prezenta tuturor colegilor de clasă ai minorului.

49. În drept, Colegiul C.N.C.D. se raportează la prevederile art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, conform căroră discriminarea reprezintă "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice".

50. De asemenea, Colegiul director se raportează și la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 26.09.2007, potrivit căreia, discriminarea pe criterii de dizabilitate reprezintă „*orice diferențiere, excludere sau restricție pe criterii de dizabilitate, care are ca scop ori efect diminuarea sau prejudicierea recunoașterii, beneficiului ori exercitării, în condiții de egalitate cu ceilalți, a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în domeniul politic, economic, social, cultural, civil sau în orice alt domeniu. Termenul include toate formele de discriminare, inclusiv refuzul de a asigura o adaptare rezonabilă*”.

51. Noțiunea de egalitate, este în esență strâns legată de ideea de justiție, principiul egalității a impunând o distincție între egalitatea formală – care se referă la aplicarea legii și tratamentul egal al cetățenilor care se află în aceeași situație, și egalitatea substanțială – care se referă la conținutul legilor ce trebuie create, în așa fel încât să nu discrimineze cetățenii pe motive arbitrare. În această situație, tratamentul trebuie să fie de o asemenea natură ca cetățenii să aibă oportunități egale pentru a atinge poziții egale.

52. Principiul egalității presupune ca la situații egale să se aplice un tratament juridic egal. În același timp (și aparent paradoxal), principiul egalității implică dreptul la diferențiere în

tratament juridic, căci, în măsura în care egalitatea nu este naturală, impunerea unui tratament juridic egal ar însemna discriminare.

53. Cu alte cuvinte, situațiilor egale trebuie să le corespundă un tratament juridic egal, iar în situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Constituția admitând „discriminarea pozitivă”, totodată impunând și unele măsuri speciale de protecție socială a muncii, regim special de protecție a copiilor și tinerilor, instituind de asemenea, o „protecție specială” pentru persoanele cu dizabilități.

54. Raportat la petiția ce face obiectul prezentei analize, astfel cum mai sus s-a reținut, se constată că în fapt reclamata R1, nu a instituit și nu a asigurat o protecție specială elevului-fiul petentei, deși la 04.04.2022 a înregistrat cu nr. 1605/04.04.2022 Planul Educațional Personalizat (PEP) prin intermediul căruia s-au prevăzut o serie de recomandări cu privire la intervenția individuală și personalizată a elevului .

55. În același context se constată că partea reclamată R2, deși a primit informarea despre situația minorului, primind inclusiv Planul Educațional Personalizat, nu a asigurat elevului măsurile de susținere și adaptare educativ-formativă, cerințe obiective aplicabile în cazul acestuia. Mai mult decât atât se reține și modalitatea defectuoasă în care reclamata R2 a gestionat situația derivată din nerespectarea cerințelor impuse de PEP.

56. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată, ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca **sarcina probei** să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind, prin orice mijloc legal, în special, că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

57. Luând act de susținerile părților precum și de actele alate la dosarul cauzei, Colegiul director reține că, în ceea ce privește inversarea sarcinii probei, partea reclamată R1 prin reprezentant a depus la dosar doar Procesul verbal nr. 3240/27.05.2022 și Procesul verbal nr. 469/04. 07.2022, fără a dovedi respectarea Planului Educațional Personalizat nr. 1605/04. 04.2022 elaborat în cazul copiilor cu certificat de orientare școlară și profesională.

58. Față de susținerile reprezentantului părții reclamate R1 formulate în cadrul ședinței de audieri din data de 11.07.2022, referitor la faptul că situația/ cazul elevului -fiul petentei, a apărut în luna aprilie în vacanță motiv pentru care profesorii un au avut mult timp la dispoziție pentru pregătirea materialelor necesare, acest aspect fiind reluat după vacanță, Colegiul director constată că în raport de programa școlară aferentă anului 2021-2022, semestrul al II-lea avea în fapt, următoarea structură:

- 17 ianuarie 2022 —14 aprilie 2022 – **cursuri**
- 15 aprilie 2022 —1 mai 2022 – **vacanța de Paște** (primăvară)
- 2 mai 2022 — 10 iunie 2022 – **cursuri**
- 11 iunie 2022 — data din septembrie 2022 la care încep cursurile anului școlar 2022—2023 – **vacanța de vară**.

59. În acest sens, se apreciază că afirmațiile reprezentantului părții reclamate R1 nu sunt

justificate, față de împrejurarea că în cadrul instituției sunt înscriși, conform afirmațiilor acestuia, un număr de 10 elevi cu CES, pentru care cadrele didactice au reușit să implementeze Planurile Educaționale Personalizate, în vreme ce față de minorul petentei nu s-a realizat o astfel de pregătire.

60. Se constată faptul că, nici justificările reclamatei R2 nu sunt fundamentate, în sensul în care aceasta nu a făcut dovada conceperii unor măsuri specifice în concordanță cu recomandările expuse în Planul Educațional Personalizat pe care l-a primit, ci s-a rezumat în a ironiza minorul în timpul orelor de curs, fără a ține cont de impactul pe care l-ar putea avea un astfel de tratament.

61. Colegiul apreciază faptul că, pentru buna desfășurare a actului instructiv – educativ și pentru ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale atât a elevului- fiul petentei, dar și a tuturor beneficiarilor direcți ai educației, este imperios necesar luarea tuturor măsurilor necesare, care să asigure un climat optim în instituția de învățământ.

62. Însă tocmai în vederea îndeplinirii acestor deziderate se impune o colaborare completă în exercitarea actului educativ, atât din partea reprezentanților elevilor, cât și din partea instituției de învățământ, fapt care nu s-a realizat în cazul de față în ceea ce privește implicarea instituției de învățământ .

63. Prin urmare, coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, petiția astfel cum a fost formulată și definiția discriminării în conformitate cu art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director decide că se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, în ceea ce privește îngrădirea dreptului la educație și la demnitate, având la bază handicapul minorului drept criteriu, prin prisma înscrisurilor medicale care certifică starea acestuia, respectiv Certificatul de orientare școlară și profesională nr. 150/17.02.2022 precum și Certificatul de încadrare a copilului cu dizabilități în grad de handicap nr.61/04.03.2021.

64. Având în vedere cele reținute mai sus, aspectele sesizate de petentă constituie faptă de discriminare potrivit art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 11 alin.(1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

65. În consecință, raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul dispune, cu unanimitate de voturi sancționarea părților reclamate astfel:

- în ceea ce-l privește pe reclamatul R1 cu avertisment contravențional, potrivit art. 5 alin. (2) și art. 7 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- în ceea ce o privește pe reclamata R2 cu amendă contravențională în cuantum de 1 000 lei, pe care Colegiul director o consideră disuasivă, efectivă și proporțională cu pericolul social al faptei săvârșite, având în vedere prevederile art. 26 din O.G. nr. 137/2000 "(1) *Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*"

66. La stabilirea cuantumului amenzii aplicate au fost avute în vedere următoarele circumstanțe agravante: dreptul esențial încălcat, cu importanța deosebită în dezvoltarea

minorului, criteriul de dizabilitate care pune atât copilul, cât și părinții într-o situație dezavantajoasă prin prisma cerințelor speciale de care trebuie să beneficieze.

67. În acest sens, Colegiul director apreciază că aspectele prezentate mai sus prezintă o gravitate sporită, fapt pentru care se justifică aplicarea sancțiunii cu amendă în vederea descurajării unor astfel de comportamente și atitudini.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constată conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 11 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000.
2. Sancționarea părții reclamate Liceul Teoretic „Marin Preda” cu avertisment contravențional, potrivit art. 5 alin. (2) și art. 7 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. Sancționarea părții reclamate cu amendă contravențională în cuantum de 1 000 lei, având în vedere prevederile art. 26 din O.G. nr. 137/2000;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la **Direcția Generală de Impozite și Taxe Locale Sector 6** dovada plății se va transmite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Red.: C.G.

Data redactării: 19.04.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ***, constituie de drept titlu executoriu.

